

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การจัดการโซ่อุปทานมะม่วงของเกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมณฑล
ธรรมนิมิต ตำบลมณฑลธรรมนิมิต อำเภอสามโก้ จังหวัดอ่างทอง เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการ
สัมภาษณ์เกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมณฑลธรรมนิมิต จำนวน 57 ราย และจัดเวทีชุมชน จำนวน 7
ราย ผู้วิจัยได้รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนต่าง ๆ โดยแบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์
ข้อมูล ออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมณฑลธรรม
นิมิต อำเภอสามโก้ จังหวัดอ่างทอง

ตอนที่ 2 การจัดการโซ่อุปทานมะม่วงของเกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมณฑลธรรม
นิมิต อำเภอสามโก้ จังหวัดอ่างทอง

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการโซ่อุปทานของเกษตรกรกลุ่ม
ส่งออกมะม่วงมณฑลธรรมนิมิต อำเภอสามโก้ จังหวัดอ่างทอง

**ตอนที่ 1 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมณฑลธรรม
นิมิต อำเภอสามโก้ จังหวัดอ่างทอง**

การวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลของเกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมณฑลธรรมนิมิต
จำนวน 2 ด้าน ประกอบด้วย

1.1 สภาพทางสังคมของเกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมณฑลธรรมนิมิต ได้แก่ เพศ
อายุสถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา การมีตำแหน่งทางสังคม ประสบการณ์การปลูกมะม่วง
และการได้รับการฝึกอบรมด้านการปลูกมะม่วง

1.2 สภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมณฑลธรรมนิมิต ได้แก่
จำนวนแรงงานในครัวเรือน ลักษณะพื้นที่ถือครองทางการเกษตร พื้นที่ปลูกมะม่วง ผลผลิตมะม่วง
รายได้จากการผลิตมะม่วง และรายจ่ายจากการผลิตมะม่วง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ เกี่ยวกับการจัดการโซ่อุปทาน
มะม่วง สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 4.1 เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา และการมีตำแหน่งทางสังคม

N = 57

สภาพทางสังคม	จำนวน (คน)	ร้อยละ	ต่ำสุด	สูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน
เพศ						
ชาย	31	54.39				
หญิง	26	45.61				
อายุ			31	74	52.67	9.211
น้อยกว่า 41	6	12.28				
41 - 50	15	26.32				
51 - 60	23	42.10				
มากกว่า 60	11	19.30				
สถานภาพการสมรส						
โสด	5	8.77				
สมรส	45	78.95				
หย่า/หม้าย	7	12.28				
ระดับการศึกษา						
ประถมศึกษา	47	85.97				
มัธยมศึกษาตอนต้น	3	5.26				
มัธยมศึกษาตอนปลาย	2	3.51				
อาชีวศึกษา (ปวช.)	1	1.75				
อนุปริญญา (ปวส.)	2	3.51				
การมีตำแหน่งทางสังคม						
ไม่มี	48	84.21				
มี	9	15.79				
มีตำแหน่งทางสังคม*						
ผู้นำด้านการปกครอง	2	3.51				
ส่วนท้องถิ่น						
ผู้นำด้านกลุ่มอาชีพ	1	1.75				

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

N = 57					
สภาพทางสังคม	จำนวน (คน)	ร้อยละ	ต่ำสุด	สูงสุด	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน
ผู้นำด้านอาสาสมัคร	4	7.02			
ผู้นำด้านสาธารณสุข	2	3.51			

*ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.1 เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา และการมีตำแหน่งทางสังคมของเกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมงคลธรรมนิมิต ผลการวิจัยพบว่า

เพศ เกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมงคลธรรมนิมิต ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 54.39) เป็นเพศชาย ส่วนที่เหลือ (ร้อยละ 45.61) เป็นเพศหญิง

อายุ เกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมงคลธรรมนิมิต เกือบครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 41.10) มีอายุระหว่าง 51 - 60 ปี รองลงมา (ร้อยละ 26.32 และร้อยละ 19.30) มีอายุระหว่าง 41 - 50 ปี และมากกว่า 60 ปี ตามลำดับ และส่วนน้อย (ร้อยละ 12.28) มีอายุน้อยกว่า 41 ปี โดยเกษตรกรมีอายุต่ำสุด 31 อายุสูงสุด 74 ปี และอายุเฉลี่ยของเกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมงคลธรรมนิมิต คือ 52.67 ปี

สถานภาพการสมรส เกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมงคลธรรมนิมิต มากกว่าสองในสาม (ร้อยละ 78.95) มีสถานภาพสมรส รองลงมา (ร้อยละ 12.28) มีสถานภาพหย่า/หม้าย และส่วนน้อย (ร้อยละ 8.77) มีสถานภาพโสด

ระดับการศึกษา เกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมงคลธรรมนิมิต มากกว่าสองในสาม (ร้อยละ 85.97) จบการศึกษาระดับประถมศึกษา รองลงมา (ร้อยละ 5.26 และร้อยละ 3.51) จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลายและอนุปริญญา (ปวส.) เท่ากันตามลำดับ และส่วนน้อย (ร้อยละ 1.75) จบการศึกษาระดับอาชีวศึกษา

การมีตำแหน่งทางสังคม เกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมงคลธรรมนิมิต ส่วนน้อย (ร้อยละ 15.79) มีตำแหน่งทางสังคม โดยเกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมงคลธรรมนิมิต เป็นผู้นำด้านอาสาสมัคร ร้อยละ 7.02 เป็นผู้นำด้านการปกครอง ผู้นำด้านสาธารณสุข ร้อยละ 3.51 เท่ากัน และผู้นำด้านกลุ่มอาชีพ ร้อยละ 1.75 และมากกว่าสองในสาม (ร้อยละ 84.21) ไม่มีตำแหน่งทางสังคม

ตารางที่ 4.2 ประสบการณ์การปลูกมะม่วง และการได้รับการฝึกอบรมด้านการปลูกมะม่วง

N = 57

สภาพทางสังคม	จำนวน (คน)	ร้อยละ	ต่ำสุด	สูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน
ประสบการณ์การปลูกมะม่วง			4	36	11.91	6.051
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 10 ปี	32	56.14				
11 – 20 ปี	20	38.60				
21 – 30 ปี	4	7.02				
มากกว่าหรือเท่ากับ 31 ปี	1	1.75				
การได้รับการฝึกอบรมด้านการปลูกมะม่วง						
ได้รับ	57	100.00				

จากตารางที่ 4.2 ประสบการณ์การปลูกมะม่วง และการได้รับการฝึกอบรมด้านการปลูกมะม่วง ผลมาวิจยพบว่า

ประสบการณ์การปลูกมะม่วง เกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมณฑลธรรมนิมิต มากกว่าครึ่ง (ร้อยละ 56.14) มีประสบการณ์การปลูกมะม่วงน้อยกว่าหรือเท่ากับ 10 ปี รองลงมา (ร้อยละ 38.60) มีประสบการณ์การปลูกมะม่วง 11 - 20 ปี และส่วนน้อย (ร้อยละ 7.02 และร้อยละ 1.75) มีประสบการณ์การปลูกมะม่วง 21 - 30 ปี และมากกว่าหรือเท่ากับ 31 ปี ตามลำดับ โดยเกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมณฑลธรรมนิมิต มีประสบการณ์การปลูกมะม่วงต่ำสุด 4 ปี สูงสุด 36 ปี และประสบการณ์การปลูกมะม่วงเฉลี่ยของเกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมณฑลธรรมนิมิต คือ 11.91 ปี

การได้รับการฝึกอบรมด้านการปลูกมะม่วง เกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมณฑลธรรมนิมิต ทุกคน (ร้อยละ 100.00) ได้รับการฝึกอบรมด้านการปลูกมะม่วง

ตารางที่ 4.3 จำนวนแรงงานในครัวเรือน จำนวนแรงงานนอกครัวเรือน ลักษณะพื้นที่ถือครองทางการเกษตร และพื้นที่ปลูกมะม่วง

N = 57

สภาพทางเศรษฐกิจ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	ต่ำสุด	สูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน
จำนวนแรงงานในครัวเรือน			1	4	2.26	0.583
1 คน	2	3.51				

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

N = 57						
สภาพทางเศรษฐกิจ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	ต่ำสุด	สูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน
2 คน	38	70.17				
3 คน	13	22.81				
4 คน	2	3.51				
ลักษณะการถือครองพื้นที่ทางการเกษตร						
1. เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์(ไร่)	57	100.00	5	102	15.16	14.310
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 10 ไร่	24	42.11				
11 – 20 ไร่	25	43.86				
21 – 30 ไร่	5	8.77				
31 – 40 ไร่	1	1.75				
มากกว่าหรือเท่ากับ 41 ไร่	2	3.51				
2. พื้นที่เช่า (ไร่)	4	7.02	6	10	7.75	1.708
รวมพื้นที่ถือครองทางการเกษตรทั้งหมด (ไร่)			5	102	15.70	14.375
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 10 ไร่	21	39.84				
11 – 20 ไร่	28	49.12				
21 – 30 ไร่	4	7.02				

จากตารางที่ 4.3 จำนวนแรงงานในครัวเรือน ลักษณะพื้นที่ถือครองทางการเกษตร และพื้นที่ปลูกมะม่วง ผลการวิจัยพบว่า

จำนวนแรงงานในครัวเรือน เกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมณฑลธรรมนิมิต มากกว่าสองในสาม (ร้อยละ 70.17) มีแรงงานในครัวเรือนครอบครัวละ 2 คน รองลงมา (ร้อยละ 22.81) มีแรงงานในครัวเรือนครอบครัวละ 3 คน และส่วนน้อย (ร้อยละ 3.51) มีแรงงานในครัวเรือนครอบครัวละ 1 และ 4 คน และมีจำนวนแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 2.26 คน

ลักษณะการถือครองพื้นที่ทางการเกษตรที่เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ เกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมณฑลธรรมนิมิต เกือบครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 43.68 และร้อยละ 42.11) มีพื้นที่ถือครองที่เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในพื้นที่ทางการเกษตร 11 - 20 ไร่ และน้อยกว่าหรือเท่ากับ 10 ไร่ ตามลำดับ รองลงมา (ร้อยละ 8.77) มีพื้นที่ถือครองที่เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในพื้นที่ทางการเกษตร 21 - 30 ไร่

และส่วนน้อย (ร้อยละ 3.15 และร้อยละ 1.75) มีพื้นที่ถือครองที่เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในพื้นที่ทางการเกษตรมากกว่าหรือเท่ากับ 41 ไร่ และ 31 - 40 ไร่ ตามลำดับ โดยมีพื้นที่ต่ำสุด 5 ไร่ สูงสุด 102 ไร่ และมีพื้นที่ถือครองทางการเกษตรที่เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์เฉลี่ย 15.16 ไร่

ลักษณะการถือครองพื้นที่ทางการเกษตรที่เป็นพื้นที่เช่า เกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมงคลธรรมนิมิต ส่วนน้อย (ร้อยละ 7.02) มีพื้นที่ถือครองในลักษณะการเช่า โดยมีพื้นที่เช่าสูงสุด 10 ไร่ต่ำสุด 6 ไร่ และมีพื้นที่ถือครองในลักษณะการเช่าเฉลี่ย 7.75 ไร่

พื้นที่ถือครองทางการเกษตรทั้งหมด เกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมงคลธรรมนิมิต เกือบครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 49.12) มีพื้นที่ถือครองทางการเกษตรทั้งหมด 10 - 20 ไร่ รองลงมา (ร้อยละ 39.84) มีพื้นที่ถือครองทางการเกษตรทั้งหมด น้อยกว่าหรือเท่ากับ 10 ไร่ และส่วนน้อย (ร้อยละ 3.51) มีพื้นที่ถือครองทางการเกษตรทั้งหมด 31 - 40 ไร่ และมากกว่าหรือเท่ากับ 41 ไร่ เท่ากัน

พื้นที่ปลูกมะม่วง เกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมงคลธรรมนิมิต มากกว่าสองในสาม (ร้อยละ 75.44) มีพื้นที่ปลูกมะม่วง น้อยกว่าหรือเท่ากับ 10 ไร่ รองลง (ร้อยละ 15.79) มีพื้นที่ปลูกมะม่วง 11 - 20 ไร่ และส่วนน้อย (ร้อยละ 3.51 และร้อยละ 1.75) มีพื้นที่ปลูกมะม่วง 21 - 30 ไร่ และมากกว่าหรือเท่ากับ 41 ไร่ เท่ากัน และ 31-40 ไร่ ตามลำดับ โดยมีพื้นที่ปลูกมะม่วง ต่ำสุด 2 ไร่ สูงสุด 82 ไร่ และมีพื้นที่ปลูกมะม่วงเฉลี่ย 10.54 ไร่

ตารางที่ 4.4 ผลผลิตมะม่วง รายได้จากการผลิตมะม่วง และรายจ่ายจากการผลิตมะม่วง

N = 57

สภาพทางเศรษฐกิจ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	ต่ำสุด	สูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน
ผลผลิตมะม่วง (กิโลกรัมต่อไร่)			700	3,181	1,957.93	483.869
น้อยกว่า 1,001 กก./ไร่	5	8.77				
1,001 - 1,700 กก./ไร่	8	14.04				
1,701 - 2,400 กก./ไร่	40	70.18				
2,401 - 3,100 กก./ไร่	3	5.26				
มากกว่า 3,100 กก./ไร่	1	1.75				
รายได้จากการผลิตมะม่วง (บาทต่อไร่)			23,100	104,973	64,636.93	15,962.621
น้อยกว่า 50,001 บาทต่อไร่	10	17.54				
50,001 - 60,000 บาทต่อไร่	9	15.79				

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

N = 57

สภาพทางเศรษฐกิจ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	ต่ำสุด	สูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน
60,001 – 70,000 บาทต่อไร่	16	28.07				
70,001 – 80,000 บาทต่อไร่	18	31.58				
มากกว่า 80,000 บาทต่อไร่	4	7.02				
รายจ่ายจากการผลิตมะม่วง (บาทต่อไร่)			8,300	25,000	17,985.70	3,793.762
น้อยกว่า 10,001 บาทต่อไร่	3	5.26				
10,001 – 14,000 บาทต่อไร่	5	8.77				
14,001 – 18,000 บาทต่อไร่	11	19.30				
18,001 – 22,000 บาทต่อไร่	31	54.39				
มากกว่า 22,000 บาทต่อไร่	7	12.28				

จากตารางที่ 4.4 ผลผลิตมะม่วง รายได้จากการผลิตมะม่วง และรายจ่ายจากการผลิตมะม่วง ผลการวิจัยพบว่า

ผลผลิตมะม่วง เกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมณฑลธรรมนิมิต มากกว่าสองในสาม (ร้อยละ 70.18) มีผลผลิตมะม่วง 1,701 – 2,400 กิโลกรัมต่อไร่ รองลงมา (ร้อยละ 14.04 และร้อยละ 8.77) มีผลผลิตมะม่วง 1,001 – 1,700 กิโลกรัมต่อไร่ ตามลำดับ และส่วนน้อย (ร้อยละ 5.26 และร้อยละ 1.75) มีผลผลิตมะม่วง 2,401 – 3,100 กิโลกรัมต่อไร่ และมากกว่า 3,100 กิโลกรัมต่อไร่ ตามลำดับ โดยมีผลผลิตมะม่วง ต่ำสุด 700 กิโลกรัมต่อไร่ สูงสุด 3,181 กิโลกรัมต่อไร่ และมีผลผลิตมะม่วงเฉลี่ย 1,957.93 กิโลกรัมต่อไร่

รายได้จากการผลิตมะม่วง เกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมณฑลธรรมนิมิต เกือบหนึ่งในสาม (ร้อยละ 31.58) มีรายได้จากการผลิตมะม่วง 70,001 – 80,000 บาทต่อไร่ รองลงมา (ร้อยละ 28.07 ร้อยละ 17.54 และร้อยละ 15.79) มีรายได้จากการผลิตมะม่วง 60,001 – 70,000 บาทต่อไร่ น้อยกว่า 50,001 บาทต่อไร่ และ 50,001 – 60,000 บาทต่อไร่ ตามลำดับ และส่วนน้อย (ร้อยละ 7.02) มีรายได้จากการผลิตมะม่วง มากกว่า 80,000 บาทต่อไร่ โดยมีรายได้จากการผลิตมะม่วง ต่ำสุด 23,100 บาทต่อไร่ สูงสุด 104,973 บาทต่อไร่ และมีรายได้จากการผลิตมะม่วงเฉลี่ย 64,636.93 บาทต่อไร่

รายจ่ายจากการผลิตมะม่วง เกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมงคลธรรมนิมิต มากกว่าครึ่ง (ร้อยละ 54.39) มีรายจ่ายจากการผลิตมะม่วง 18,001 – 22,000 บาทต่อไร่ รองลงมา (ร้อยละ 19.30 ร้อยละ 12.28 และร้อยละ 8.77) มีรายจ่ายจากการผลิตมะม่วง 14,001 – 18,000 บาทต่อไร่ มากกว่า 22,000 บาทต่อไร่ และ 10,001 – 14,000 บาทต่อไร่ ตามลำดับ ส่วนน้อย (ร้อยละ 5.26) มีรายจ่ายจากการผลิตมะม่วง น้อยกว่า 10,001 บาทต่อไร่ โดยมีรายจ่ายจากการผลิตมะม่วง ต่ำสุด 8,300 บาทต่อไร่ สูงสุด 25,000 บาทต่อไร่ และมีรายจ่ายจากการผลิตมะม่วงเฉลี่ย 17,985.70 บาทต่อไร่

ตอนที่ 2 การจัดการโซ่อุปทานมะม่วงของเกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมงคลธรรมนิมิต อำเภอสามโก้ จังหวัดอ่างทอง

การวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลของเกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมงคลธรรมนิมิต จำนวน 3 ด้าน ประกอบด้วย

2.1 การจัดการโซ่อุปทานมะม่วง ต้นน้ำ ได้แก่ การได้มาซึ่งปัจจัยการผลิต การเตรียมพื้นที่ปลูก การเลือกใช้พันธุ์มะม่วง และการเลือกใช้น้ำ

2.2 การจัดการโซ่อุปทานมะม่วง กลางน้ำ ได้แก่ การจัดการกระบวนการผลิต การจัดการหลังการเก็บเกี่ยว และการตรวจรับรองคุณภาพ

2.3 การจัดการโซ่อุปทานมะม่วง ปลายน้ำ ได้แก่ การสร้างมูลค่าเพิ่ม การกระจายสินค้า การเคลื่อนย้ายผลผลิต และการส่งออกต่างประเทศ

ผลการศึกษาดำเนินการจัดการโซ่อุปทานมะม่วงของเกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมงคลธรรมนิมิต อำเภอสามโก้ จังหวัดอ่างทอง สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 4.5 การจัดการโซ่อุปทานมะม่วง ต้นน้ำ

ประกอบด้วย การได้มาซึ่งปัจจัยการผลิต การเตรียมพื้นที่ปลูก การเลือกใช้พันธุ์มะม่วง และการเลือกใช้น้ำ

N = 57

ประเด็นการจัดการโซ่อุปทานมะม่วง	การดำเนินการ	
	จำนวน	ร้อยละ
1. การได้มาซึ่งปัจจัยการผลิต		

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ประเด็นการจัดการโซ่อุปทานมะม่วง	การดำเนินการ	
	จำนวน	ร้อยละ
N = 57		
1.1 พันธุ์มะม่วง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
1.1.1 จากกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกมะม่วง	57	100.00
1.1.2 จากตลาดในท้องถิ่น	7	12.28
1.1.3 จากครอบครัวญาติพี่น้องเพื่อนบ้าน	25	43.86
1.2 ปุ๋ยและสารกำจัดวัชพืช (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
1.2.1 ซื้อจากบริษัทจำหน่ายปุ๋ยและสารกำจัดวัชพืช	4	7.02
1.2.2 ซื้อจากร้านจำหน่ายเคมีภัณฑ์ในท้องถิ่น	57	100.00
1.2.3 ซื้อจากบัตรสินเชื่อเกษตรกรของ ธ.ก.ส.	49	85.96
1.2.4 ผลิตใช้เอง	57	100.00
1.3 แหล่งเงินทุน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
1.3.1 ของตนเอง	57	100.00
1.3.2 จากครอบครัวญาติพี่น้อง	9	15.79
1.3.3 สถาบันการเงิน	57	100.00
1.3.4 เงินกู้ยืมในระบบ	4	7.02
1.3.6 กองทุนหมู่บ้าน	48	84.21
2. การเตรียมพื้นที่ปลูก		
2.1 เลือกพื้นที่ปลูกมะม่วงโดยมีการเลือกพื้นที่การปลูกมะม่วงในบริเวณที่เป็นดินร่วน ระบายน้ำดี	57	100.00
2.2 พื้นที่ปลูกมะม่วงของท่าน ได้แก่		
2.2.1 พื้นที่ราบริมแม่น้ำโดยพื้นที่มีการยกทรง เมื่อยกทรงเสร็จมีการปรับปรุงดินให้ร่วนซุย	57	100.00
3. การเลือกใช้พันธุ์มะม่วง		
3.1 การเลือกใช้พันธุ์มะม่วงของท่าน ได้แก่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
3.1.1 กรณีปลูกด้วยเมล็ด	4	7.02
มีการคัดเลือกเก็บจากต้นแม่ที่สมบูรณ์แข็งแรง ไม่แคะแกระ็น เมล็ดแก่จัดหรือสุกปากตะกร้อ		

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

N = 57

ประเด็นการจัดการโซ่อุปทานมะม่วง	การดำเนินการ	
	จำนวน	ร้อยละ
3.1.2 กรณีทาบกิ่ง		
ต้นตอที่นำมาทาบกิ่งมีอายุ 1 เดือนขึ้นไป หรือลำต้นมีเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณครึ่งเซนติเมตร และใบชุดแรกเปลี่ยนเป็นสีเขียวแก่แล้ว	57	100.00
4. การเลือกใช้ปุ๋ย		
4.1 ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ควบคู่กับการใช้ปุ๋ยเคมี	57	100.00

จากตารางที่ 4.5 การจัดการโซ่อุปทานมะม่วง ต้นน้ำ การได้มาซึ่งปัจจัยการผลิต การเตรียมพื้นที่ การเลือกใช้พันธุ์มะม่วง และการเลือกใช้ปุ๋ย ผลการวิจัยพบว่า

การได้มาซึ่งปัจจัยการผลิต ในด้านพันธุ์มะม่วง เกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมณฑลธรรมนิมิต ทุกคน (ร้อยละ 100.00) ได้พันธุ์มะม่วงมาจาก กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกมะม่วง รองลงมา (ร้อยละ 43.86) ได้พันธุ์มะม่วงมาจากครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อนบ้าน และส่วนน้อย (ร้อยละ 12.28) ได้พันธุ์มะม่วงมาจากตลาดในท้องถิ่น ในด้านปุ๋ยและสารกำจัดวัชพืช เกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมณฑลธรรมนิมิต ทุกคน (ร้อยละ 100.00) ได้ปุ๋ยและสารกำจัดวัชพืชมาจาก ร้านจำหน่ายเคมีภัณฑ์ในท้องถิ่น และผลิตใช้เอง รองลงมา (ร้อยละ 85.95) ซื้อจากบัตรสินค้าเกษตรกรของ ธ.ก.ส. และในด้านแหล่งเงินทุน เกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมณฑลธรรมนิมิต ทุกคน (ร้อยละ 100.00) มีแหล่งเงินทุนมาจาก ตนเอง และสถาบันการเงิน รองลงมา (ร้อยละ 84.21) มีแหล่งเงินทุนมาจากกองทุนหมู่บ้าน และส่วนน้อย (ร้อยละ 7.02) มีแหล่งเงินทุนมาจากมาจากเงินกู้ยืมนอก ระบบ

การเตรียมพื้นที่ เกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมณฑลธรรมนิมิต ทุกคน (ร้อยละ 100.00) เลือกพื้นที่ปลูกมะม่วงโดยมีการเลือกพื้นที่การปลูกมะม่วงในบริเวณที่เป็นดินร่วน ระบายน้ำดี และปลูกมะม่วงบริเวณพื้นที่ราบริมแม่น้ำ โดยพื้นที่มีการขุดร่อง เมื่อขุดร่องเสร็จมีการปรับปรุงดินให้ร่วนซุย

การเลือกใช้พันธุ์มะม่วง เกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมณฑลธรรมนิมิต ทุกคน (ร้อยละ 100.00) มีการทาบกิ่งมะม่วง โดยต้นตอที่นำมาทาบกิ่งมีอายุ 1 เดือนขึ้นไป หรือลำต้นมีเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณครึ่งเซนติเมตร และใบชุดแรกเปลี่ยนเป็นสีเขียวแก่แล้ว และส่วนน้อย

(ร้อยละ 7.02) มีการปลูग्มะม่วงด้วยเมล็ด โดยคัดเลือกเก็บเมล็ดจากต้นแม่ที่สมบูรณ์แข็งแรง ไม่แคะแกระกรีน เมล็ดแก่จัดหรือสุกปากตะกร้อ

การเลือกใช้ปุ๋ย เกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมณฑลธรรมนิมิต ทุกคน (ร้อยละ 100.00) เลือกใช้ปุ๋ยอินทรีย์ควบคู่กับการใช้ปุ๋ยเคมี โดยปุ๋ยเคมีจะใช้ตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร เนื่องจากอยู่ในข้อกำหนดการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร

การจัดเวทีชุมชน

1) ประเด็นด้านการดำเนินงาน พบว่า เกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมณฑลธรรมนิมิต ตัดสินใจเลือกซื้อปัจจัยการผลิตจากการบอกต่อกันของสมาชิกภายในกลุ่ม เนื่องจากเกษตรกรจะเชื่อผู้ที่มีประสบการณ์หรือเคยใช้ปัจจัยการผลิตนั้นมาก่อน ส่วนสถานที่ซื้อนั้น เกษตรกรยังคงนิยมซื้อจากร้านจำหน่ายเคมีภัณฑ์ในท้องถิ่น เนื่องจากความสะดวกในการเดินทาง และถ้าสั่งจากบริษัทเอกชนต้องสั่งซื้อเป็นจำนวนมาก และเกษตรกรไม่มีเงินทุนมากพอที่จะสั่งซื้อ

2) ประเด็นด้านแนวทางการส่งเสริมการเกษตร พบว่า เกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมณฑลธรรมนิมิตได้รับการส่งเสริมการปลูग्มะม่วงทุกคน เพราะการนัดหมายการเรียนรู้แบบกลุ่มเป็นการนัดหมายจากการประชุมหารือกับสมาชิกทุกคน ทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน สถานที่เรียนรู้มีความเหมาะสมเนื่องจากใช้บริเวณบ้านของนายสุนทร สมาชิกมณฑล เป็นจุดศูนย์รวมในการทำกิจกรรมของสมาชิกในกลุ่ม นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามาให้ความรู้ผ่านการอบรม เช่น การทำปุ๋ยชีวภาพ จากสำนักงานเกษตรอำเภอสามโก้ เป็นต้น

3) ประเด็นด้านแนวทางจัดการโซ่อุปทานมะม่วง

3.1) ด้านการเพิ่มมูลค่า (Value Added) พบว่า เกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมณฑลธรรมนิมิต มีการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ควบคู่ไปกับการใช้ปุ๋ยเคมี เนื่องจากปุ๋ยเคมีมีราคาแพงจึงทำให้ต้องมีการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ผสม เพื่อเป็นการช่วยลดต้นทุนในกระบวนการผลิต

3.2) ด้านการเพิ่มคุณค่า (Value Creation) พบว่า เกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมณฑลธรรมนิมิต นิยมขยายพันธุ์มะม่วงด้วยการทาบกิ่ง เนื่องจากการทาบกิ่งจะได้ตรงตามพันธุ์เดิม มีรากแก้วแข็งแรง และต้นที่ได้จะได้ผลเร็วกว่าการปลูग्ด้วยเมล็ด นอกจากนี้ทางกลุ่มยังมีการทาบกิ่งมะม่วงเพื่อจำหน่ายให้แก่หน่วยงานราชการ และประชาชนทั่วไปอีกด้วย

ตารางที่ 4.6 การจัดการโซ่อุปทานมะม่วง กลางน้ำ

ประกอบด้วย การจัดการกระบวนการผลิต การจัดการหลังการเก็บเกี่ยว และการตรวจรับรองคุณภาพ

N = 57

ประเด็นการจัดการโซ่อุปทานมะม่วง	การดำเนินการ	
	จำนวน	ร้อยละ
1. การจัดการกระบวนการผลิต		
1.1 การปลูก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
1.1.1 ปลูกด้วยกิ่งทาบ กิ่งติดตา	57	100.00
1.1.2 ปลูกด้วยกิ่งตอน	9	15.79
1.1.3 ปลูกด้วยการเพาะเมล็ด	4	7.02
1.2 การให้น้ำ		
1.2.1 ให้น้ำมะม่วงมากที่สุดช่วงที่ผลมีการพัฒนาจากผลเล็กเป็นผลใหญ่ เมื่อเก็บเกี่ยวผลผลิตเสร็จจึงมีการให้น้ำอย่างสม่ำเสมอ และให้น้ำลดน้อยลงเรื่อย ๆ จนหยุดให้ในระยะสร้างตาดอก	57	100.00
1.3 การให้ปุ๋ย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
1.3.1 กรณีมะม่วงเล็ก ใส่ปุ๋ยตรงใต้ทรงพุ่ม และรดน้ำให้ชุ่ม	57	100.00
1.3.2 กรณีมะม่วงโต ใส่ปุ๋ยตามรัศมีทรงพุ่ม และรดน้ำให้ชุ่ม	57	100.00
1.4 มีการปลิดผลมะม่วง	57	100.00
1.5 การห่อผล		
1.5.1 ห่อผลด้วยถุงกระดาษคาร์บอน 2 ชั้น	57	100.00
1.6 การกำจัดวัชพืช (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
1.6.1 กำจัดวัชพืชโดยวิธีกล	57	100.00
1.6.2 กำจัดวัชพืชโดยวิธีเขตกรรม	57	100.00
1.6.3 กำจัดวัชพืชโดยชีววิธี	57	100.00
1.6.4 กำจัดวัชพืชโดยใช้สารเคมี	57	100.00
1.7 การกำจัดแมลงศัตรูมะม่วง		
1.7.3 กำจัดโดยไม่ใช้สารเคมีควบคู่กับการใช้สารเคมี	57	100.00
1.8 การเก็บเกี่ยวมะม่วง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
1.8.1 ใช้มือปลิดขั้ว หรือใช้กรรไกรตัดขั้ว	57	100.00
1.8.2 ใช้ตะกร้อหรือตะกร้อใบมีดตัดขั้ว	25	43.86

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ประเด็นการจัดการโซ่อุปทานมะม่วง	การดำเนินการ	
	จำนวน	ร้อยละ
2. การจัดการหลังการเก็บเกี่ยว		
2.1 กำจัดยางมะม่วงที่ขี้	57	100.00
2.2 คัดเลือกคุณภาพ โดยคัดเอาผลที่มีตำหนิออกไป	57	100.00
2.3 คัดขนาดมะม่วง	57	100.00
2.4 ทำความสะอาด		
2.4.1 ล้างผลมะม่วงในน้ำผสมสารคลอรีน	57	100.00
2.5 ควบคุมโรคโดยการจุ่มผลมะม่วงลงในน้ำที่ผสมยาฆ่าเชื้อรา	0	0.00
2.6 กำจัดแมลงวันทองโดยการอบไอน้ำ	57	100.00
2.7 เคลือบผิวมะม่วง	0	100.00
2.8 บรรจุหีบห่อ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
2.8.1 บรรจุในภาชนะ เช่น ข่ง ถังไม้ ตะกร้าพลาสติก เพื่อจำหน่ายตลาดภายในประเทศ	57	100.00
2.8.2 บรรจุในกล่องกระดาษลูกฟูก เพื่อจำหน่ายตลาดต่างประเทศ	57	100.00
2.9 มีการเก็บรักษาผลมะม่วงที่อุณหภูมิ 12 – 13 องศาเซลเซียส	0	0.00
3. การตรวจรับรองคุณภาพ		
3.1 การขอรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์	0	0.00
3.2 การขอรับรองมาตรฐาน GAP		
3.2.1 ขอรับรองระดับที่ 1 คือ กระบวนการผลิตที่ได้ผลผลิตปลอดภัย	0	0.00
3.2.2 ขอรับรองระดับที่ 2 คือ กระบวนการผลิตที่ได้ผลผลิตปลอดภัยและปลอดภัยจากศัตรูพืช	0	0.00
3.2.3 ขอรับรองระดับที่ 3 คือ กระบวนการผลิตที่ได้ผลผลิตปลอดภัยปลอดภัยจากศัตรูพืช และคุณภาพเป็นที่น่าพึงพอใจแก่ผู้บริโภค	57	100.00
3.3 มีการตรวจรับรองคุณภาพจาก		
3.3.1 กรมวิชาการเกษตร	57	100.00

จากตารางที่ 4.6 การจัดการโซ่อุปทานมะม่วง กลางน้ำ การจัดการกระบวนการผลิต การจัดการหลังการเก็บเกี่ยว และการตรวจรับรองคุณภาพ ผลการวิจัยพบว่า

การจัดการกระบวนการผลิต ในด้านการปลูก เกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมณฑลธรรมนิมิต ทุกคน (ร้อยละ 100.00) ปลูกด้วยกิ่งทาบกิ่งติดตา รองลงมา (ร้อยละ 15.79) ปลูกด้วยกิ่งตอน และส่วนน้อย (ร้อยละ 7.02) ปลูกด้วยการเพาะเมล็ด ในด้านการให้น้ำ เกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมณฑลธรรมนิมิต ทุกคน (ร้อยละ 100.00) มีการให้น้ำมะม่วงมากที่สุดช่วงที่ผลมีการพัฒนาจากผลเล็กเป็นผลใหญ่ เมื่อเก็บเกี่ยวผลผลิตเสร็จมีการให้น้ำอย่างสม่ำเสมอ และให้น้ำลดน้อยลงเรื่อย ๆ จนหยุดให้ในระยะสร้างตาดอก ในด้านการให้ปุ๋ย เกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมณฑลธรรมนิมิต ทุกคน (ร้อยละ 100.00) ให้ปุ๋ยมะม่วงเล็ก โดยใส่ปุ๋ยตรงใต้ทรงพุ่ม และรดน้ำให้ชุ่ม และให้ปุ๋ยมะม่วงโต โดยใส่ปุ๋ยตามรัศมีทรงพุ่ม และรดน้ำให้ชุ่ม ในด้านการผลิตผลมะม่วง เกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมณฑลธรรมนิมิต ทุกคน (ร้อยละ 100.00) มีการผลิตผลมะม่วง ในด้านการห่อผล เกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมณฑลธรรมนิมิต ทุกคน (ร้อยละ 100.00) ห่อผลด้วยถุงกระดาษคาร์บอน 2 ชั้น ในด้านการกำจัดวัชพืช เกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมณฑลธรรมนิมิต ทุกคน (ร้อยละ 100.00) กำจัดวัชพืชโดยวิธีกล วิธีเขตกรรม ชีววิธี และใช้สารเคมี เนื่องจากแต่ละวิธีให้ผลที่แตกต่างกัน ในด้านการกำจัดแมลงศัตรูมะม่วง เกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมณฑลธรรมนิมิต ทุกคน (ร้อยละ 100.00) กำจัดโดยไม่ใช้สารเคมีควบคู่กับการใช้สารเคมี และในด้านการเก็บเกี่ยวมะม่วง เกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมณฑลธรรมนิมิต ทุกคน (ร้อยละ 100.00) เก็บเกี่ยวโดยใช้มือปลิดขั้ว หรือใช้กรรไกรตัดขั้ว รองลงมา (ร้อยละ 43.86) เก็บเกี่ยวโดยใช้ตะกร้อหรือตะกร้อใบมีดตัดขั้ว

การจัดการหลังการเก็บเกี่ยว เกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมณฑลธรรมนิมิต ทุกคน (ร้อยละ 100.00) มีการกำจัดยางมะม่วงที่ขั้ว คัดเลือกคุณภาพ โดยคัดเอาผลที่มีตำหนิออกไป คัดขนาดมะม่วง ทำความสะอาดมะม่วงด้วยการล้างผลมะม่วงในน้ำผสมสารคลอรีน กำจัดแมลงวันทองโดยการอบไอน้ำ บรรจุมะม่วงในภาชนะ เช่น เข่ง ถังไม้ ตะกร้าพลาสติก เพื่อจำหน่ายตลาดภายในประเทศ และบรรจุมะม่วงในกล่องกระดาษลูกฟูก เพื่อจำหน่ายตลาดต่างประเทศ

การตรวจรับรองคุณภาพ ในด้านการขอรับรองมาตรฐาน GAP เกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมณฑลธรรมนิมิต ทุกคน (ร้อยละ 100.00) ขอรับรองมาตรฐาน GAP ระดับที่ 3 คือ กระบวนการผลิตที่ได้ผลผลิตปลอดภัย ปลอดภัยจากศัตรูพืช และคุณภาพเป็นที่น่าพึงพอใจแก่ผู้บริโภค ในด้านหน่วยตรวจรับรองคุณภาพ เกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมณฑลธรรมนิมิต ทุกคน (ร้อยละ 100.00) ได้รับการตรวจรับรองคุณภาพจากกรมวิชาการเกษตร

การจัดเวทีชุมชน

1) ประเด็นด้านการดำเนินงาน พบว่า เกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมงคลธรรมนิมิต นิยมปลูกมะม่วงนอกฤดู เนื่องจากได้ราคาสูงกว่าในฤดูกาลปกติ โดยจะแบ่งรอบการผลิตมะม่วงของสมาชิกเป็น 2 กลุ่ม เพื่อจะได้มีผลผลิตส่งให้กับบริษัทผู้รับซื้อได้ตลอดทั้งปี โดยกลุ่มแรกเริ่มตัดแต่งกิ่งเดือนสิงหาคม และกลุ่มที่สองเริ่มตัดแต่งกิ่งเดือนธันวาคม จากนั้นจะเริ่มห่อผลมะม่วงเมื่อผลมีขนาดเท่าไข่ไก่ โดยจะเลือกห่อเฉพาะผลที่มีรูปทรงสวยงาม ส่วนผลที่ไม่ได้คุณภาพหรือมีลักษณะที่ไม่ตรงตามความต้องการจะคัดทิ้ง เฉลี่ยห่อไม่เกิน 3 ผลต่อช่อ และมีการทำสัญลักษณ์ถุงห่อเพื่อง่ายต่อการเก็บเกี่ยวผลผลิต ซึ่งในมะม่วงหนึ่งต้นหรือในพื้นที่หนึ่งจะเก็บเกี่ยวผลผลิตไม่เท่ากัน คือ ส่วนใหญ่จะเก็บเกี่ยว 2 ครั้ง จึงต้องคิดริบบิ้นสีต่าง ๆ เพื่อบ่งบอกถึงช่วงเวลาเก็บเกี่ยว เพื่อป้องกันการเก็บเกี่ยวผลอ่อนไม่ได้อายุการเก็บเกี่ยวที่เหมาะสม และประหยัดเวลาในการเก็บเกี่ยว โดยไม่ต้องแกะถุงดูผลมะม่วงทุกถุงก่อนเก็บผลผลิต โดยหลังจากห่อผลมะม่วงประมาณ 50 วัน จะเริ่มทยอยเก็บผลผลิตขายได้ หรือที่ความสุกแก่ประมาณ 80-85 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งเกษตรกรจะดูความสุกแก่โดยการนำผลมะม่วงไปแช่น้ำ แล้วส่วนที่โผล่พ้นน้ำมีขนาดเท่าเหรียญบาท เมื่อเก็บผลผลิตแล้ว เกษตรกรจะนำมาคัดแยกก่อนที่จะนำไปยังจุดรวมผลผลิตของกลุ่ม และจะมีแรงงานจากบริษัทรับซื้อมาคัดแยกอีกครั้ง โดยมะม่วงแต่ละพันธุ์จะมีการคัดคุณภาพดังนี้

- มะม่วงพันธุ์น้ำดอกไม้ เก็บที่ความสุกแก่ 80-85 เปอร์เซ็นต์ โดยเกรด A จะต้องมือน้ำหนัก 250 กรัมขึ้นไป ผิวสวยเรียบ ไม่มีรอย จุดดำ ไม่มีรา น้ำมันและแอนแทรกโนส เกรด B น้ำหนัก 300 กรัมขึ้นไป ผิวมีรอยจุดกระดำมีตำหนิได้เล็กน้อย เกรด C น้ำหนักต่ำกว่า 300 กรัม ผิวมีรอยจุดกระดำ มีตำหนิได้

- มะม่วงฟ้าลั่น เก็บเกี่ยวที่อายุ 60 วันหลังออกดอก หรือสุกแก่ประมาณ 70 เปอร์เซ็นต์ จะได้ผลผลิตที่มีสามรส คือเปรี้ยว หวาน มัน โดยเกรด A จะต้องมือน้ำหนัก 300 กรัมขึ้นไป ผิวมีตำหนิได้ไม่จำเป็นต้องเรียบสวยเพราะเป็นมะม่วงที่ไม่ได้ห่อผล และเกรด B จะมีน้ำหนักน้อยกว่า 300 กรัม

- มะม่วงแก้ว เก็บเกี่ยวเมื่อมะม่วงมีความสุกแก่ประมาณ 85 เปอร์เซ็นต์ โดยการคัดเกรดขึ้นอยู่กับน้ำหนัก ส่วนผิวมีรอยกระ รอยดำได้ เพราะเป็นมะม่วงที่ไม่ได้ห่อผล โดยเกรด A จะต้องมือน้ำหนัก 400-500 กรัม และเกรด B น้ำหนักระหว่าง 300-400 กรัม

2) ประเด็นด้านแนวทางการส่งเสริมการเกษตร พบว่า เกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมงคลธรรมนิมิตได้รับการส่งเสริมการปลูกมะม่วง โดยเป็นการเรียนรู้แบบกลุ่ม ใช้บริเวณบ้านของนายสุนทร สมาริมงคล เป็นสถานที่เรียนรู้ เนื่องจากเป็นจุดศูนย์รวมในการทำกิจกรรมของสมาชิก

ในกลุ่มอยู่แล้ว และมีหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามาให้ความรู้ผ่านการอบรม เช่น การผลิตมะม่วงนอกฤดู จากบริษัทที่รับซื้อ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการศึกษาดูงานนอกสถานที่ โดยทางกลุ่มจะพาสมาชิกไป เยี่ยมชมกระบวนการผลิตมะม่วงเพื่อการส่งออก

3) ประเด็นด้านแนวทางจัดการโซ่อุปทานมะม่วง

3.1) ด้านการเพิ่มมูลค่า (Value Added) พบว่า

3.1.1) เกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมงคลธรรมนิมิต มีการผลิตผลมะม่วงออก ให้เหลือผลที่มีลักษณะดี จำนวนไม่เกิน 3 ผลต่อช่อ เพื่อเป็นการปรับปรุงขนาดและคุณภาพของผล ที่เหลือบนต้น และสะดวกในการจัดการ นอกจากนี้ผลอ่อนที่ปลิดออกยังสามารถนำไปจำหน่ายได้

3.1.2) เกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมงคลธรรมนิมิต มีการห่อผลมะม่วงด้วย กระดาษคาร์บอน ซึ่งกระดาษคาร์บอนเป็นวัสดุทึบแสงทำให้เปลือกมะม่วงมีสีเหลืองเมื่อสุกเท่านั้น นอกจากนี้กระดาษคาร์บอนยังไม่อุ้มน้ำ ป้องกันน้ำฝน น้ำค้าง ละอองสารเคมี และที่ถุงมีช่องระบาย อากาศและน้ำ ซึ่งดีกว่าการใช้กระดาษหนังสือพิมพ์ เพราะกระดาษหนังสือพิมพ์อุ้มน้ำ ไม่เหนียว และอาจทำให้มะม่วงมีผิวลายจากหมึกพิมพ์ หรือปนเปื้อนจากสารเคมีบนกระดาษหนังสือพิมพ์ ทำให้ไม่สามารถส่งออกได้

3.1.3) เกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมงคลธรรมนิมิต มีการเก็บเกี่ยวมะม่วง โดยใช้มือปลิดขั้วหรือใช้กรรไกรตัดขั้ว เพื่อป้องกันผลผลิตเสียหาย และจะตัดให้เหลือก้านติดมากับ ผล เพื่อป้องกันไม่ให้ยางไหลเปื้อนผล ทำให้ได้ผลผลิตที่มีผิวสวยเป็นที่ต้องการของตลาด

3.1.4) เกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมงคลธรรมนิมิต มีการคัดเลือกคุณภาพ มะม่วง และคัดขนาดมะม่วง เพื่อจำแนกมะม่วงเป็นเกรด A เกรด B หรือเกรด C เนื่องจากแต่ละ เกรดให้ราคาที่แตกต่างกัน

3.1.5) เกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมงคลธรรมนิมิต มีการกำจัดแมลงวันทอง โดยการอบไอน้ำ เนื่องจากไข่แมลงวันทองอาจแฝงไปกับผลมะม่วง จึงจำเป็นต้องอบไอน้ำเพื่อทำ ให้ไข่ฝ่อ

3.1.6) เกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมงคลธรรมนิมิต ใช้กล่องกระดาษลูกฟูก บรรจุมะม่วงเพื่อส่งจำหน่ายยังตลาดต่างประเทศ เนื่องจากกล่องกระดาษลูกฟูกไม่ทำความเสียหาย กับผลผลิต และช่วยป้องกันการกระแทกได้ดี

3.1.7) เกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมงคลธรรมนิมิต มีการขอรับรอง มาตรฐาน GAP ระดับที่ 3 คือ กระบวนการผลิตที่ได้ผลผลิตปลอดภัย ปลอดภัยจากศัตรูพืช และ คุณภาพเป็นที่น่าพึงพอใจแก่ผู้บริโภค ทำให้ผลผลิตที่ได้ มีคุณภาพมาตรฐานตามที่ตลาดต้องการ

3.2) ด้านการเพิ่มคุณค่า (Value Creation) พบว่า เกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วง มงคลธรรมนิมิต พบว่า

3.2.1) เกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมงคลธรรมนิมิต นิยมปลูกมะม่วงด้วยกิ่ง ทาบกิ่งติดตา เนื่องจากการปลูกด้วยวิธีนี้ได้ต้นตรงตามพันธุ์เดิม มีรากแก้วแข็งแรง และต้นที่ได้ จะได้ผลเร็วกว่าการปลูกด้วยเมล็ด

3.2.2) เกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมงคลธรรมนิมิต มีการให้น้ำมะม่วงมาก ที่สุดในระยะที่ผลกำลังพัฒนาจากผลเล็กเป็นผลใหญ่ เนื่องจากช่วงนี้มะม่วงต้องการน้ำมากในการ เจริญเติบโต

3.2.3) เกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมงคลธรรมนิมิต มีการให้ปุ๋ยมะม่วงโต ตามรศมีทรงพุ่ม เนื่องจากรากที่หาอาหารคือรากฝอย และจะมีอยู่มากบริเวณรศมีทรงพุ่ม

3.2.4) เกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมงคลธรรมนิมิต มีการกำจัดวัชพืชด้วยการผสมผสานทั้ง 4 วิธีเข้าด้วยกัน ได้แก่ กำจัดวัชพืชโดยวิธีกล วิธีเขตกรรม จีวีวิธี และการใช้ สารเคมี เนื่องจากแต่ละวิธีให้ผลที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.7 การจัดการโซ่อุปทานมะม่วง ปลายทางน้ำ

ประกอบด้วยการสร้างมูลค่าเพิ่ม การกระจายสินค้า การเคลื่อนย้ายผลผลิต และการ ส่งออกต่างประเทศ

ประเด็นการจัดการโซ่อุปทานมะม่วง	การดำเนินการ	
	จำนวน	ร้อยละ
N = 57		
1. การสร้างมูลค่าเพิ่ม		
1.1 มีการนำผลมะม่วงมาแปรรูป	15	26.32
1.2 มีการออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้สวยงาม	57	100.00
1.3 จัดทำตราสัญลักษณ์ผลิตภัณฑ์มะม่วง	57	100.00
1.4 มีการรับรองแหล่งผลิตที่สามารถตรวจสอบย้อนกลับได้	57	100.00
2. การกระจายสินค้า		
2.1 สถานที่กระจายสินค้า (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
- ตลาดภายในประเทศ ได้แก่		
2.1.1 ตลาดท้องถิ่น	9	15.79
2.1.2 ตลาดกรุงเทพมหานคร	0	0.00

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

N = 57

ประเด็นการจัดการโซ่อุปทานมะม่วง	การดำเนินการ	
	จำนวน	ร้อยละ
- ตลาดต่างประเทศ ได้แก่		
2.1.3 ตลาดญี่ปุ่น	0	0.00
2.1.4 ตลาดจีน	0	0.00
2.1.5 ตลาดรัสเซีย	0	0.00
2.1.6 ตลาดสหรัฐอเมริกา	0	0.00
2.1.7 ตลาดเกาหลี	0	0.00
2.2 วิธีการกระจายสินค้า (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
2.2.1 จำหน่ายเองที่ตลาด	9	15.79
2.2.2 ผ่านพ่อค้าคนกลาง	57	100.00
2.2.3 ผ่านผู้นำกลุ่ม โดยกลุ่มใช้ระบบเกษตรพันธสัญญา	57	100.00
2.3 มีการศึกษาโอกาสการตลาดมะม่วง	57	100.00
3. การเคลื่อนย้ายผลผลิต		
3.1 ขนส่งระดับประเทศ โดยใช้รถกระบะ 4 ล้อ รถ 6 ล้อ หรือรถ 10 ล้อ ทั้งแบบมีหลังคาหรือไม่มีหลังคา โดยรถไม่มีหลังคาจะมีผ้าพลาสติกคลุม ด้านบนตะกร้า และตะกร้าวางซ้อนกันไม่เกิน 8 ชั้น	57	100.00
3.2 ขนส่งต่างประเทศทางทะเล โดยใช้ตู้คอนเทนเนอร์แบบปรับอุณหภูมิ ที่มีเครื่องทำความเย็นติดอยู่กับตัวตู้มีปลั๊กใช้กระแสไฟฟ้าเสียบจากนอกตู้	0	0.00
3.3 ขนส่งต่างประเทศทางอากาศ โดยเครื่องบินโดยสาร เครื่องบินกึ่งโดยสาร หรือเครื่องบินบรรทุกสินค้า โดยที่สินค้าจะต้องใส่ในตู้คอนเทนเนอร์สำหรับขนส่งทางอากาศ	0	0.00
4. การส่งออกต่างประเทศ โดยมีขั้นตอนการปฏิบัติดังนี้		
4.1 จดทะเบียนพาณิชย์เป็นนิติบุคคล ที่กรมพัฒนาธุรกิจ กระทรวงพาณิชย์	0	0.00
4.2 การจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม ที่กรมสรรพากร กระทรวงการคลัง	1	1.75
4.3 มีการจดทะเบียนสวนผลไม้เพื่อการส่งออก ที่กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	0	0.00

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

N = 57

ประเด็นการจัดการโซ่อุปทานมะม่วง	การดำเนินการ	
	จำนวน	ร้อยละ
4.4 มีการเสนอจำหน่ายสินค้าและราคาแก่ผู้นำเข้าในต่างประเทศ	7	12.28
4.5 มีเอกสารแนบไปพร้อมกับการส่งออก เช่น เอกสาร GAP	57	100.00

จากตารางที่ 4.7 การจัดการโซ่อุปทานมะม่วง ปลายทาง การสร้างมูลค่าเพิ่ม การตลาด การจัดการโลจิสติกส์ และการส่งออกต่างประเทศ ผลการวิจัยพบว่า

การสร้างมูลค่าเพิ่ม เกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมณฑลธรรมนิมิต ทุกคน (ร้อยละ 100.00) มีการออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้สวยงาม มีตราสัญลักษณ์ผลิตภัณฑ์มะม่วง มีการรับรองแหล่งผลิตที่สามารถตรวจสอบย้อนกลับได้ และส่วนน้อย (ร้อยละ 26.32) มีการนำผลมะม่วงมาแปรรูป

การกระจายสินค้า ในด้านสถานที่กระจายสินค้า เกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมณฑลธรรมนิมิต ส่วนน้อย (ร้อยละ 15.79) นำไปจำหน่ายยังตลาดท้องถิ่น เนื่องจากการกระจายสินค้าไปตลาดต่างประเทศ จะมีบริษัทเอกชนเข้ามาเป็นผู้ดำเนินการ ส่วนตลาดกรุงเทพมหานคร จำมีพ่อค้าคนกลางมารับซื้อ ทำให้เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่ต้องดำเนินการในส่วนนี้ ด้านวิธีการกระจายสินค้า เกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมณฑลธรรมนิมิต ทุกคน (ร้อยละ 100.00) จำหน่ายผ่านพ่อค้าคนกลาง และผ่านผู้นำกลุ่มโดยกลุ่มใช้ระบบเกษตรพันธสัญญา และส่วนน้อย (ร้อยละ 15.79) นำไปจำหน่ายเองที่ตลาด เกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมณฑลธรรมนิมิต ทุกคน (ร้อยละ 100.00) มีการศึกษาโอกาสการตลาดมะม่วง

การเคลื่อนย้ายผลผลิต เกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมณฑลธรรมนิมิต ทุกคน (ร้อยละ 100.00) มีการขนส่งระดับประเทศ โดยใช้รถกระบะ 4 ล้อ รถ 6 ล้อ หรือรถ 10 ล้อ ทั้งแบบมีหลังคา หรือไม่มีหลังคา โดยรถไม่มีหลังคาจะมีผ้าพลาสติกคลุมด้านบนตะกร้า และตะกร้าวางซ้อนกันไม่เกิน 8 ชั้น

การส่งออกต่างประเทศ เกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมณฑลธรรมนิมิต ทุกคน (ร้อยละ 100.00) มีเอกสารแนบไปพร้อมกับการส่งออก เช่น เอกสาร GAP รองลงมา (ร้อยละ 12.28) มีการเสนอจำหน่ายสินค้าและราคาแก่ผู้นำเข้าในต่างประเทศ และส่วนน้อย (ร้อยละ 1.75) มีการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม ที่กรมสรรพากร กระทรวงการคลัง

การจัดเวทีชุมชน

1) ประเด็นด้านการดำเนินงาน พบว่า ในอดีตเกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมงคลธรรมนิมิต มีการนำมะม่วงเกรด C และมะม่วงตกเกรดมาเพิ่มมูลค่าโดยการแปรรูปเป็นน้ำมะม่วง และไอศกรีมมะม่วง โดยทางกลุ่มมีเครื่องจักรในการแปรรูปเป็นของกลุ่มเอง แต่ในปัจจุบันมีการส่งออกไปยังประเทศจีน ซึ่งรับซื้อมะม่วงทุกเกรด ทำให้เกษตรกรไม่นิยมนำมะม่วงไปแปรรูป เพราะมีความคิดเห็นว่าการแปรรูปมีขั้นตอนที่ยุ่งยาก ถึงแม้ผลิตภัณฑ์แปรรูปจะขายได้ราคาสูงกว่าผลสดก็ตาม ในส่วนของการดำเนินการกระจายสินค้า พบว่า เกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมงคลธรรมนิมิต ส่งออกมะม่วงไปยัง 3 ประเทศ ได้แก่ ประเทศญี่ปุ่น ประเทศจีน และประเทศเกาหลี โดยมีการทำเกษตรพันธสัญญากับบริษัทรับซื้อ ซึ่งเซ็นสัญญาในนามกลุ่มทุกครั้ง โดยก่อนเซ็นสัญญาทางกลุ่มจะเรียกสมาชิกมาร่วมประชุมตกลงกันว่าจะตกลงเซ็นสัญญานี้หรือไม่ ถ้าสมาชิกลงความเห็นว่ายสามารถผลิตมะม่วงได้ตามที่บริษัทรับซื้อต้องการ ทางกลุ่มก็จะเซ็นสัญญากับทางบริษัทรับซื้อ ซึ่งบริษัทจะมีการประกันราคาในการรับซื้อ และจะรับซื้อผลผลิตทั้งหมดตามที่ตกลงกันไว้ ทำให้ไม่มีปัญหาเรื่องราคารับซื้อที่ไม่แน่นอน และไม่มีปัญหาเรื่องผลผลิตล้นตลาด โดยจะมีเจ้าหน้าที่ของบริษัทรับซื้อเข้ามาดูแล และแนะนำการผลิตทุกขั้นตอน รวมถึงมีการแนะนำการจัดทำเอกสารและฉบับที่ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิต เพื่อเป็นข้อมูลในการตรวจสอบย้อนกลับได้ และเป็นหลักฐานในการตรวจประเมิน โดยบริษัทที่ส่งออกประเทศญี่ปุ่นและเกาหลี จะเข้ามาดูแล 2 เดือนต่อ 1 ครั้ง รวม 6 ครั้งต่อปี ส่วนบริษัทที่ส่งออกประเทศจีน จะเข้ามาดูแลเดือนละ 1 ครั้ง ทุกเดือน รวม 12 ครั้งต่อปี นอกจากนี้มะม่วงที่ตกเกรดทางกลุ่มยังมีการรวบรวมผลผลิตแล้วส่งจำหน่ายผ่านพ่อค้าคนกลาง โดยพ่อค้าคนกลางจะเป็นผู้นำไปขายต่อยังตลาดกรุงเทพมหานคร เช่น ตลาดไท ตลาดสี่มุมเมือง เป็นต้น แต่จะมีเกษตรกรบางส่วนนำผลผลิตของตนเองไปขายยังตลาดท้องถิ่นด้วย

2) ประเด็นด้านแนวทางการส่งเสริมการเกษตร พบว่า เกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมงคลธรรมนิมิตได้รับการส่งเสริมในด้านการส่งออกมะม่วง จากกรมส่งเสริมการเกษตรและบริษัทเอกชน โดยการนัดหมายแบบกลุ่ม นอกจากนี้เกษตรกรบางส่วนยังได้ไปร่วมงานการจัดแสดงสินค้าเกษตรต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ เนื่องจากการไปร่วมงานการจัดแสดงสินค้าเกษตรต่าง ๆ ต้องใช้เวลานาน มีค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ทำให้เกษตรกรส่วนใหญ่เลือกที่จะไม่ไปเข้าร่วม โดยเลือกที่จะรอรับฟังข้อมูลใหม่ ๆ จากการไปศึกษาดูงานของผู้นำกลุ่มหรือผู้ที่ไปเข้าร่วมอีกที

3) ประเด็นด้านแนวทางจัดการโซ่อุปทานมะม่วง

3.1) ด้านการเพิ่มมูลค่า (Value Added) พบว่า

3.1.1) เกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมงคลธรรมนิมิต มีการออกแบบบรรจุภัณฑ์มะม่วง มีตราสัญลักษณ์ผลิตภัณฑ์มะม่วงเป็นของกลุ่ม และมีการรับรองแหล่งผลิตที่สามารถตรวจสอบย้อนกลับได้ โดยการออกแบบบรรจุภัณฑ์ทางกลุ่มจะให้บริษัทที่จำหน่ายบรรจุภัณฑ์เป็นผู้ออกแบบมาให้ โดยมีการจ่ายค่าจ้างเป็นเงินตามที่ตกลงกัน

3.1.2) เกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมงคลธรรมนิมิต ได้รับรองมาตรฐาน GAP และมีเอกสาร GAP แนบไปพร้อมกับการส่งออก ซึ่งเกษตรกรทุกคนจะต้องมีเอกสาร GAP ไปให้ผู้นำกลุ่ม และผู้นำกลุ่มจะเป็นผู้รวบรวมแล้วส่งให้ทางบริษัทรับซื้ออีกที

3.2) ด้านการเพิ่มคุณค่า (Value Creation) พบว่า เกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมงคลธรรมนิมิต พบว่า

3.2.1) เกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมงคลธรรมนิมิต มีการกระจายสินค้ามะม่วงไปยังประเทศญี่ปุ่น ประเทศจีน และประเทศเกาหลี ซึ่งส่วนนี้เกษตรกรจะไม่ได้เป็นผู้ดำเนินการ จะมีบริษัทรับซื้อเป็นผู้เข้ามาดำเนินการให้

3.2.2) เกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมงคลธรรมนิมิต กระจายสินค้าโดยผ่านพ่อค้าคนกลาง ผ่านผู้นำกลุ่ม โดยกลุ่มใช้ระบบเกษตรพันธสัญญา เนื่องจากระบบเกษตรพันธสัญญาจะมีการทำสัญญาซื้อขายผลผลิตล่วงหน้าระหว่างฝ่ายเกษตรกรกับบริษัทเอกชนที่สัญญาว่าจะซื้อผลผลิตจากอีกฝ่ายในราคาที่ตกลงกันตั้งแต่ต้น

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการโซ่อุปทานของเกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมงคลธรรมนิมิต อำเภอสามโก้ จังหวัดอ่างทอง

การศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการโซ่อุปทานมะม่วงของเกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมงคลธรรมนิมิต ได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังแสดงในรายละเอียดในตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.8 ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการโซ่อุปทานมะม่วง

N = 57

ประเด็นปัญหา	มีปัญหา จำนวน (ร้อยละ)	ระดับปัญหา		
		ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลความ
1. การจัดการโซ่อุปทานมะม่วง ต้นน้ำ		1.32	0.598	น้อย
1.1 ขาดพันธุ์มะม่วงที่ดี	0 (0.00)	0.00		ไม่มีปัญหา

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

N = 57

ประเด็นปัญหา	มีปัญหา จำนวน (ร้อยละ)	ระดับปัญหา		
		ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลความ
1.2 ขาดแคลนปุ๋ยและสารกำจัดวัชพืช	10 (17.55)	1.20	0.422	น้อย
1.3 ขาดแหล่งเงินทุน	11 (19.30)	1.64	0.674	น้อย
1.4 สภาพพื้นที่ไม่เหมาะสมกับการ ปลูกมะม่วง	0 (0.00)	0.00		ไม่มีปัญหา
1.5 ขาดแคลนแรงงาน	0 (0.00)	0.00		ไม่มีปัญหา
2. การจัดการโซ่อุปทานมะม่วง กลางน้ำ		2.27	0.750	ปานกลาง
2.1 กระบวนการผลิตมะม่วงส่งออกมี ความยุ่งยาก	16 (28.07)	1.19	0.403	น้อย
2.2 คุณภาพผลผลิตไม่ได้ตามมาตรฐาน การส่งออก เช่น ผลมะม่วงมีตำหนิ ผล มะม่วงมีขนาดไม่สม่ำเสมอ	57 (100.00)	2.58	0.450	มาก
3. การจัดการโซ่อุปทานมะม่วง ปลายน้ำ		0.00	0.00	ไม่มีปัญหา
3.1 ขาดเทคโนโลยีในการเพิ่มมูลค่า ผลผลิตมะม่วง	0 (0.00)	0.00		ไม่มีปัญหา
3.2 ไม่มีตลาดรองรับที่แน่นอน	0 (0.00)	0.00		ไม่มีปัญหา
3.3 ผลผลิตล้นตลาด	0 (0.00)	0.00		ไม่มีปัญหา
3.4 การจัดการด้านโลจิสติกส์ไม่ได้ มาตรฐานทำให้สินค้าเน่าเสีย	0 (0.00)	0.00		ไม่มีปัญหา
3.5 ขั้นตอนการส่งออกต่างประเทศมี ความยุ่งยาก	0 (0.00)	0.00		ไม่มีปัญหา
4. ปัญหาอื่นๆ		2.61	0.574	ปานกลาง

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

N = 57

ประเด็นปัญหา	มีปัญหา จำนวน (ร้อยละ)	ระดับปัญหา		
		ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลความ
4.1 สภาพอากาศมีความแปรปรวน เช่น ฝนตกไม่ตรงฤดูกาล อากาศร้อนเกินไป หรือภัยน้ำท่วม	57 (100.00)	3		มาก
4.2 ต้นทุนการผลิตมีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง	57 (100.00)	2.21	0.590	ปานกลาง
สรุปภาพรวม		2.29	0.774	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.13 ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการโซ่อุปทานมะม่วงของเกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมณฑลธรรมนิมิต อำเภอสามโก้ จังหวัดอ่างทอง พบว่า โดยภาพรวม เกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมณฑลธรรมนิมิต มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดการโซ่อุปทานมะม่วง ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.29$) เมื่อพิจารณารายละเอียดของประเด็นปัญหาและระดับปัญหา ผลการวิจัยพบว่า

การจัดการโซ่อุปทานมะม่วง ต้นน้ำ โดยภาพรวมเกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมณฑลธรรมนิมิต มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดการโซ่อุปทานมะม่วง ต้นน้ำ ในระดับน้อย ($\bar{x} = 1.32$) เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่าปัญหาที่อยู่ในระดับน้อย มีอยู่ 2 ปัญหา คือ ขาดแคลนปุ๋ยและสารกำจัดวัชพืช ($\bar{x} = 1.20$) ขาดเงินทุน ($\bar{x} = 1.64$)

การจัดการโซ่อุปทานมะม่วง กลางน้ำ โดยภาพรวมเกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมณฑลธรรมนิมิต มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดการโซ่อุปทานมะม่วง กลางน้ำ ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.27$) เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่าปัญหาที่อยู่ในระดับน้อย มีอยู่ 2 ปัญหา คือ กระบวนการผลิตมะม่วงส่งออกมีความยุ่งยาก ($\bar{x} = 1.19$) และคุณภาพผลผลิตไม่ได้ตามมาตรฐานการส่งออก เช่น ผลมะม่วงมีตำหนิ ผลมะม่วงมีขนาดไม่สม่ำเสมอ ($\bar{x} = 2.58$)

การจัดการโซ่อุปทานมะม่วง ปลายน้ำ โดยภาพรวมเกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมณฑลธรรมนิมิต ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดการโซ่อุปทานมะม่วง ปลายน้ำ

ปัญหาอื่น ๆ โดยภาพรวมเกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมณฑลธรรมนิมิต มีปัญหาอื่น ๆ ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.61$) เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่าปัญหาที่อยู่ในระดับมาก มีอยู่ 1 ปัญหา คือสภาพอากาศมีความแปรปรวน เช่น ฝนตกไม่ตรงฤดูกาล อากาศร้อนเกินไป หรือภัยน้ำ

ท่วม ($\bar{x} = 3$) และปัญหาที่อยู่ในระดับปานกลาง มีอยู่ 1 ปัญหา คือ ต้นทุนการผลิตมีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ($\bar{x} = 2.21$)

ตารางที่ 4.9 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการโซ่อุปทานมะม่วง

N = 57		
ข้อเสนอแนะ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. การจัดการโซ่อุปทานมะม่วง ต้นน้ำ		
1.1 ขาดแคลนปุ๋ยและสารกำจัดวัชพืช		
ควรจัดหาแหล่งจำหน่ายปุ๋ยและสารกำจัดวัชพืชราคา	3	5.26
ถูก		
1.2 ขาดเงินทุน		
ต้องการให้สถาบันการเงินปล่อยสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำลง	11	19.30
2. การจัดการโซ่อุปทานมะม่วง กลางน้ำ		
2.1 กระบวนการผลิตมะม่วงส่งออกมีความยุ่งยาก		
-	0	0.00
2.2 คุณภาพผลผลิตไม่ได้ตามมาตรฐานการส่งออก เช่น ผล		
มะม่วงมีตำหนิ ผลมะม่วงมีขนาดไม่สม่ำเสมอ		
ต้องการให้ภาครัฐและภาคเอกชนส่งเสริมและถ่ายทอด		
ความรู้เกี่ยวกับการผลิตมะม่วงตามมาตรฐานการส่งออก		
3. การจัดการโซ่อุปทานมะม่วง ปลายน้ำ		
-	0	0.00
4. ปัญหาอื่นๆ		
4.1 สภาพอากาศมีความแปรปรวน เช่น		
ฝนตกไม่ตรงฤดูกาล อากาศร้อนเกินไป หรือภัยน้ำท่วม		
-	0	0.00
4.2 ต้นทุนการผลิตมีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง		
ต้องการให้ภาครัฐควบคุมราคาปัจจัยการผลิต	18	31.58
ต้องการให้ภาครัฐแนะนำวิธีการลดต้นทุนการผลิตที่มี	39	68.42
ประสิทธิภาพ และเห็นผลจริง		

จากตารางที่ 4.13 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการໄຊໂປຫານมะม่วงของเกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมณฑลธรรมนิมิต อำเภอสามโก้ จังหวัดอ่างทอง พบว่า

การจัดการໄຊໂປຫານมะม่วง ต้นน้ำ โดยภาพรวมเกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมณฑลธรรมนิมิต มีข้อเสนอแนะ 2 ประเด็น คือ ขาดแคลนปุ๋ยและสารกำจัดวัชพืช และขาดเงินทุน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

- ขาดแคลนปุ๋ยและสารกำจัดวัชพืช เกษตรกรส่วนน้อย (ร้อยละ 5.26) ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรจัดหาแหล่งจำหน่ายปุ๋ยและสารกำจัดวัชพืชราคาถูก

- ขาดเงินทุน เกษตรกรส่วนน้อย (ร้อยละ 19.30) ให้ข้อเสนอแนะว่า ต้องการให้สถาบันการเงินปล่อยสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำลง

การจัดการໄຊໂປຫານมะม่วง กลางน้ำ โดยภาพรวมเกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมณฑลธรรมนิมิต มีข้อเสนอแนะ 1 ประเด็น คือ คุณภาพผลผลิตไม่ได้ตามมาตรฐานการส่งออก เช่น ผลมะม่วงมีตำหนิ ผลมะม่วงมีขนาดไม่สม่ำเสมอ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

- คุณภาพผลผลิตไม่ได้ตามมาตรฐานการส่งออก เช่น ผลมะม่วงมีตำหนิ ผลมะม่วงมีขนาดไม่สม่ำเสมอ เกษตรกรเกือบครึ่ง (ร้อยละ 45.61) ให้ข้อเสนอแนะว่า ต้องการให้ภาครัฐและภาคเอกชนส่งเสริมและถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการผลิตมะม่วงตามมาตรฐานการส่งออก

การจัดการໄຊໂປຫານมะม่วง ปลายน้ำ โดยภาพรวมเกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมณฑลธรรมนิมิตไม่มีข้อเสนอแนะ

ปัญหาอื่น ๆ โดยภาพรวมเกษตรกรกลุ่มส่งออกมะม่วงมณฑลธรรมนิมิต มีข้อเสนอแนะ 1 ประเด็น คือ ต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

- ต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น เกษตรกรส่วนน้อย (ร้อยละ 31.58) ต้องการให้ภาครัฐควบคุมราคาปัจจัยการผลิต และเกษตรกรส่วนมาก (ร้อยละ 68.42) ต้องการให้ภาครัฐแนะนำวิธีการลดต้นทุนการผลิตที่มีประสิทธิภาพ และเห็นผลจริง